

בְּשִׁלַּח

שבת שירה

ט"ו בשבט

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 565 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 452 שנה י' העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב בן מרים זצ"ל ח' שבט תש"פ

999 ה'תשפ"א

המאבק 999 ה'תשפ"א

חביבי ישראל לפני הקב"ה יותר ממלאכי השרת, שישראל אומרים שירה בכל עת ובכל שעה שירצו ומלאכי השרת אין אומרים שירה אלא פעם אחת ביום. ויש אומרים: פעם אחת בשבת. ואין מלאכי השרת אומרים שירה למעלה עד שישראל אומרים שירה למטה (ילק"ש דברים תתלד).

כשאדם נמצא בשמחה ראוי הוא לקבל עול מלכות שמים ומתחזקת בו האמונה, ברם כשאדם נמצא בעצבות או במרה שחורה הוא מסלק ממנו את השכינה ובנוסף מושך אליו דינים, וקשיים רבים הולכים ורק מתווספים.

אם כן מה שאפשר לעשות כדי להתגבר ולצאת מעצבות הוא להכריח את עצמך להיות בשמחה או לחפש ניגון או שיר שמשמח אותך, כפי שכתוב (ליקוטי מוהר"ן י, א): "על ידי ריקודים והמחאת כף אל כף נעשה המתקת הדינים".

וידע האדם כי השמחה נמצאת בו - בתוכו, ולא יחפש שמחה ע"י ריגושים וחיפוש אחר האושר, מהר מאוד הוא יגיע לאותה נקודה של עצבות, וכתוב בתיקוני הזוהר (סז) שאותיות 'בשמחה' הן אותיות מחשבה, דהיינו השמחה נמצאת ב-'מחשבה' של האדם.

אחד מהדברים שיכולים להביא את האדם לשמחה היא דבר ראשון ע"י הודיה לה' יתברך על כל דבר (גם על דברים שנראים רעים) ולהרגיל את עצמך להודות ולהגיד תודה לחברך ובעיקר לרעייתך ולילדיך, ואז תגלה שבאמת לא חייבים לך כלום וכל מה שיש לך הוא מאוצרות חינוך של הקב"ה.

ולכן תקנו לנו רבותינו בתפילת שחרית: "לְפִיכָּךְ אֲנַחְנוּ חַיִּיבִים לְהוֹדוֹת לָךְ וְלִשְׁבַּחַךְ וְלִפְאָרְךָ וְלִדְרוֹמְךָ וְלִתְנוּת שִׁיר שְׁבַח וְהוֹדָאָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְחַיִּיבִים אֲנַחְנוּ לומר לְפָנֶיךָ שִׁירָה בְּכָל יוֹם תָּמִיד". ויהי רצון שנזכה להודות תמיד.

אלה תפילת

בְּשִׁלַּח - תוכן ענייני הפרשה

א. יציאת בני ישראל ממצרים, והליכתם במדבר ע"פ ה' - עמוד הענן - ביום ועמוד האש - בלילה.

ב. קריעת ים סוף:

א. ציווי ה' שבני ישראל ישוּבו ויחננו לפני פי החירות.

ב. המצרים רודפים אחרי בני ישראל וקרבים אליהם - עם ישראל מפחד ומשה מתפלל, ומחזקם לבטוח בה' (יד, א-ד).

ג. ה' אמר למשה שבני ישראל ילכו בתוך הים (יד, טו-יח).

ד. ים סוף נבקע לשניים ובני ישראל עוברים בשלום בתוכו והמצרים רצים על החול הרותח בתוך הים, המים מכים בהם והם טובעים בים.

ה. "אז ישיר משה" - שירת הים: שירת ההודיה לה' (טו, א-כא).

ג. קורות בני ישראל בדרכם מים סוף:

א. במרה: נס המתקת המים המרים בעץ מר, וקבלת חוקי ה'.

ב. פרשת המן והשלו - בטחון בה', וקדושת השבת וכבודה.

ג. נס הוצאת המים מן הסלע (יז, א-ז).

ד. מלחמת עמלק - תפילת משה, ויהושע נלחם, ושבועת ה' על מחייתו של עמלק לעתיד לבא.

בשבת שקוראים בתורה פרשת בשלח נקראת "שבת שירה", על שם שירת הים שאמרו בני ישראל לאחר קריעת ים סוף. אמרו רבותינו: אותם אנשים (דתן ואבירם) שיצאו ללקוט ביום השביעי רשעים היו. ידעו שהמן לא ירד בשבת, כדבר משה, מה עשו? הלכו בלילה ופוזרו בשדה מהמן שבכליהם, על מנת לאֶסְפוּ בבוקר ולהביאו למחנה לעיני העם, כדי שיאמרו 'משה בודה מלבו מצוות'. והיה בבוקר, יצאו ללקוט ולא מצאו. והיכן המן שהניחוהו אמש? אלא שהקדימום הציפורים שבאו בעוד לילה, וישאוהו למרחוק, כדי שיאמנו דברי משה, והשבת תהא מקודשת אצל כל העם. משום כך ראויות הציפורים ליטול שכרן. ואימתי נוטלות שכרן, ביום שמזכירין צדקתן בפרשת בשלח. ויש אומרים שנוטלות שכר שירה, על שאומרות שירה להקב"ה בצפצופיהן כל יום, וכשאנו עומדים בפרשת שירה אנו נזכרים בשירת הציפורים. ולהכרת הטוב לציפורים, נוהגים לפני כניסת השבת לשים פירורי לחם שיבואו ללקוט ולאכול.

מיום שברא הקב"ה את העולם ועד שעמדו ישראל על הים, לא מצינו אדם שאמר שירה להקב"ה אלא ישראל. ברא אדם הראשון ולא אמר שירה. הציל את אברהם מכבשן האש ומהמלכות ולא אמר שירה, הציל את יצחק מהמאכלת ולא אמר שירה, וכן את יעקב מהמלאך, ומאנשי שכם ולא אמר שירה, כיון שבאו ישראל לים ונקרע להם, מיד אמרו שירה לפני הקב"ה. אמר הקב"ה: "לאֵלוֹ הֵייתִי מִצְפָּה" (שמו"ר כג, ד).

ועיין עוד בספר (מעייני החיים" - אור חדש) ששם מבאר מדוע אבותינו לא אמרו שירה. ולבסוף מתרץ כשהיו ישראל על הים, שם כל המעשה כולו נס גלוי - על כן אמרו שירה - 'שירת הים', שנאמר (טו, א): "אֵז יִשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לה' וַיֹּאמְרוּ לְאֵמֶר אֲשִׁירָה לה' כִּי גָאָה גָאָה סוּס וַרְכָבוֹ רָמָה בַיָּם".

עיקר יציאת מצרים, להיות לנו לאלקים, דהיינו לייחד שמו יתברך עלינו, שהוא אלקינו ואנחנו שלוחיו בעולם לעשות רצונו. ועניין זה קיבלנו בעת תוקף השירה ואמרנו: "זה אלי ואנוהו, אל-הי אבי וארוממנה".

ואין לך כשירה הזאת הכנה טובה לקבלת התורה. שאין אדם יכול לקבל עליו עול מלכות שמים ועול תורה, אלא אם משכיח מלבו תחילה מחסוריו מהעולם הזה שאינם חסרים לו. ואין לך יפה מן השירה הבוקעת מן הלב, עדות נאמנה שאין לפניו מחסור ולא חמדה ולא תשוקה אלא זה בלבד - הדיבוק באלקי אמת - "אֲשִׁירָה לה' כִּי גָאָה גָאָה - ה' יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד".

מהו כוחה של השירה? תניא אמר רבי אליעזר, כל האומר שירה זו בעולם הזה, זוכה ואומר לעולם הבא, שנאמר "אז ישיר משה", שר' לא נאמר אלא "ישיר" אותו לעתיד לבוא.

ואומר המשנה ברורה (סימן נא ס"ק יז): "יאמר שירת הים בשמחה, וידמה בדעתו כאילו אותו היום עבר בים, והאומרה בשמחה מוחלין לו עוונותיו".

"וַיְהִי בַשְּׁלַח פְּרָעָה..." (יג, ז)

לשון 'ויהי' הוא - ווי וצער. וכפי שאומר המדרש (ש"ר כ, ז): כְּשֶׁשְׁלַח פְּרָעָה אֶת הָעָם מִי צֹחַ ווִי, פְּרָעָה. מִשָּׁל לְמִלְךְ שְׁהִיָּה בְּנו הוֹלֵךְ לְמַדִּינָה אַחַת, הֵלֵךְ וְשָׂרָה אֶצֶל עֲשִׂיר אֶחָד וְקָבַל הָעֲשִׂיר בְּנו שֶׁל מֶלֶךְ בְּעֵין טוֹבָה, כִּיּוֹן שֶׁשָּׁמַע הַמֶּלֶךְ מִי קָבַל בְּנו וּבְאֵיזָה מַדִּינָה הוּא, הִיָּה מִשְׁלַח אֲגָרַת אֶצֶל אוֹתוֹ הָאִישׁ וְאָמַר לוֹ שְׁלַח אֶת בְּנֵי פַעַם אַחַת וּב' וְג' הִיָּה מִשְׁלַח בְּכָל זְמַן וּבְכָל שָׁעָה וְשָׁעָה, עַד שֶׁהֵלֵךְ וְהוֹצִיא לְבָנו בְּעַצְמוֹ, הַתְּחִיל אוֹתוֹ הָאִישׁ צוֹעֵק עַל שִׁיצָא בְּנו שֶׁל מֶלֶךְ מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ. אָמְרוּ לוֹ שְׂכָנָיו לְמָה אַתָּה צוֹעֵק, אָמַר לָהֶם כְּבוֹד הָיָה לִי כְּשֶׁהִיָּה בְּנו שֶׁל מֶלֶךְ אֶצְלִי שְׁהִיָּה הַמֶּלֶךְ כּוֹתֵב אֲגָרַת לִי, וְהִיָּה זְקוּק לִי וְהִיָּתִי סָפוֹן בְּפָנָיו, עַכְשָׁו שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּנו שֶׁל מֶלֶךְ מֵאֶצְלִי אֵינּוּ נִזְקָק לִי בְּדַבָּר, לְכֹךְ אֲנִי צוֹעֵק.

כֹּךְ אָמַר פְּרָעָה, כְּשֶׁהִיוּ יִשְׂרָאֵל אֶצְלִי הִיָּה הַקְּבָ"ה זְקוּק לִי וְהִיָּתִי סָפוֹן בְּפָנָיו וְהִיָּה מִשְׁלַח לִי אֲגָרַת בְּכָל שָׁעָה וְאוֹמַר (שְׁמוֹת ט, א): "כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שְׁלַח עִמִּי", וְהִיָּה פְּרָעָה שׁוֹמֵעַ מִפִּי מֹשֶׁה שְׁלַח אֶת בְּנֵי וְלֹא הִיָּה רוֹצֵה לְשַׁלְּחָם, כְּשֶׁיֵּרָד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִצְרַיִם וְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁנֵאָמַר (שְׁמוֹת ג, ח): "וְאָרַד לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם", הַתְּחִיל פְּרָעָה צוֹעֵק ווִי שֶׁשְׁלַחְתִּי אֶת יִשְׂרָאֵל, לְכֹךְ נֵאמַר: וְהִיָּה בַשְּׁלַח פְּרָעָה.

ובספר 'סברי מרנן' כותב רבי ברוך דב פוברסקי שליט"א, שבאמת כל עסק יציאת מצרים הוא דבר חידוש, שהרי ביד הקב"ה להוציא את ישראל ממצרים בלא שפרעה ישלחם כלל, שיכול לשלוח חולי בכל מצרים, והיו כולם רתוקים למיטת חוליים, וידבר אל בני ישראל וייצאו מארץ מצרים, בלא שיהיה מעכב על ידם. אלא, רצה הקב"ה להכות במצרים בעשר מכות בזו אחר זו. ומבואר שרצה הקב"ה שיהיה דווקא באופן זה, שיכפו את פרעה והוא ישלחם מדוחקו ואונסו, וזה צרה היא לישראל, ומזה נגרם אח"כ "ויהפך לבב פרעה". שאם יציאתם ממצרים הייתה בלא שפרעה שלחם, אין מקום לחרטה, שלא עשה פרעה כלום. אולם לאחר ששלחם, שייך שיתחרט על שעשה, וכמו שאירע שחזר בו ורדפם. ודבר זה היה להם צרה גדולה, שכבר יצאו והרגישו שנגאלו, ונפלו לצרה זו שרדפום מצרים ואין להם מקום מנוס.

זכורני, כשנמלטנו מרוסיה בשנת תש"א, שיזכנו השי"ת להימלט משם ברגע האחרון, כשכבר נודע שהמשטרה החשאית רודפת אחרינו לשלחנו לסיביר, וברחנו מרוסיה באניה. היינו קבוצה גדולה של רבנים, ובראש הקבוצה עמד ה'קרינקא רב' (הרב מיישקובסקי זצ"ל). תחנתנו הראשונה הייתה באיסטנבול, תורכיה. באותם הימים החליט הממשל בתורכיה לסגור לשבוע ימים את הנמל לצורכי הצבא, וכשהגענו אנו, באוניה רוסית, לא הכניסונו לשם. רב החובל, שהיה רוסי, הודיע שלמחרת בבוקר הוא יוצא לדרכו בחזרה לרוסיה, ולא זו בלבד, אלא שכיון כבר שפג תוקף הכרטיס, לא ישליכנו אמנם למים... אבל לא יספק לנו מים ומזון, וכך נצטרך להיות שבוע ימים ללא מים, ועוד לחזור לרוסיה. ראש השירה, ה'קרינקא רב', התמוטט בלילה מרוב מתח וחרדה, ובאוניה התחלנו לתכנן את צעדינו. כיון שהיינו סמוך לחוף, הוחלט כי נקפוץ למים ונשחה את המרחק עד לחוף. חילקו את הילדים והנשים, ועל כל אחד היה מוטל לקחת עמו מישהו. למחרת נעשה נס, ובהשתדלות עסקן יהודי מתורכיה, פתחו לנו את הנמל והתירו את הכניסה. אין לתאר את הרגשתנו בשעה שחשבנו שמחזירים אותנו לרוסיה. וכך על דרך זו, ודאי היתה הרגשת בני ישראל שכבר חשבו שניצלו, ואז לפתע נחתה עליהם הצרה במלא עוזה.

ט"ו בשבט, אף שנקרא 'ראש השנה', אין בו דיני יו"ט לא לעניין איסור מלאכה, ולא לעניין מאכל ומשתה, ולא לעניין הזכרת המאורע בתפילה, אבל יש בו שינוי משאר הימים - שאין אומרים בו 'תחנון' במנחה שלפניו, ואין מתענים בו, ואין אומרים בו צידוק הדין, רק לתלמיד חכם בפניו. וכן חתן ביום חופתו אינו מתענה בט"ו בשבט.

שני עניינים נאמרו בשבחו של יום: א. לפי שיש בראש השנה (לאילן) זה מעניין שבח ארץ ישראל, כי ביום זה מתחדש כח האדמה שבארץ ישראל להניב תנובתה ולהוציא פירותיה ולהראות שבחה, ורוב שבחה של ארץ ישראל בפירות. כן נאמר (דברים ח, ח): "ארץ חטיטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש". הרי שבח ארץ ישראל בשני מיני דגן וחמשה מיני פירות האילן, שדבש האמור כאן - דבש תמרים הוא, שאדמת ארץ ישראל מחדשת בו כוחותיה להוציא שמנה ודבשה. יום של שמחה הוא לישראל, וכשישראל אוכלים מפירות הארץ ונהנים מטובם, הרי הם מברכים עליה תחילה וסוף למי שהנחילם ארץ חמדה זו, ומתפללים שיחדש נעוריה מקדם, וככל אשר הבטיח לאבותיהם אברהם, יצחק ויעקב, ככתוב בפרשה שמדברת בשבח ארץ ישראל (דברים ח, ט): "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלוהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך".

ב. ראש השנה לאילן הוא גם שעת תפילה - כך היא מידתו של הקב"ה, שבכל תחילת הצמיחה של כל אחד מברואיו הוא סוקר את כל העתיד עד סוף כל מעשיו, והוא זמן הדין, ואז עת תפילה היא לבקש על הצלחתו. זאת ועוד: התורה ממשיכה את האדם לעץ השדה, הרי שיום זה מעין יום הדין הוא, גם לאדם שנמשל כעץ, וזהו אופייה של אומה זו, של ישראל, שהם שמחים ביום של דין יצא הדין כאשר יצא, ובלבד שיראו הכל שיש דין ויש דיין. ומפני שישראל אוהבים דין ושמחים בו, לכן הם יוצאים זכאים בדין.

ב"מועד לכל חי" (לרבי חיים פלאגי) כתב: ליל ט"ו בשבט הוא ר"ה לאילנות, ונהגו רוב תפוצות ישראל לסדר שולחן מכל פירות האילן ופירות הארץ עד אשר תשיג ידו, וכל אחד מברך על פרי אחד. האיש מברך על החטיטה אחר ברכת המזון, כדכתיב "חלב חטים ישיבעך", כדי שיהיה לו מזונות בריווח. והאשה על הגפן, כדכתיב "אשתך כגפן פוריה". והבן על זית, שנאמר - "בניך כשתילי זיתים סביב לשולחנך". רימון ואגוז לבנותיו, ע"ש הפסוק "כבודה בת מלך פנימה". דבש ותפוח לתינוקות, ע"ש הכתוב "תחת התפוח עוררתיך", דבש וחלב תחת לשונך".

עוד כתב ב"מועד לכל חי" כי רוב העולם אין נוהגין כן, אלא קוראים ב"פרי עץ הדר" על הסדר לפי הפירות שיש לו, ויש שאינם נוהגים כלל לסדר הפירות. ויש שאינם נוהגים דווקא שבעה מיני פירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל. ויש מקומות שאינם לומדים כי אם ט"ו שירים שבתהלים. וב"כף החיים" כתב: ויש שעושין לימוד באותו הלילה, דהיינו שלומדים משנה או זוהר בעניין אותו הפרי, ואח"כ מברכים עליו.

וחכמי הספרדים נעורים בליל ט"ו, מתאספים בבתי מדרש ובישיבות, ועורכים תיקונים בלימודם, ליקוטים מתורה וכתובים ומדברי חז"ל, ביחוד מאמרי הזוהר המדברים מענייני פירות הארץ, והם מהדרים לאכול מפרי העץ והאדמה הנמצאים במקום עד ל-30 מינים (ג' פעמים עשר, ע"פ הקבלה), ומכבדים זה את זה לברך על הפרי. ועל כל פרי ופרי אומרים מהלימודים ופזמונים. נוהגים להדר לאכול פרי חדש שעדיין לא אכלוהו בשנה זו, כדי לברך "שהחינו". ובמשנה ברורה כתב בשם האחרונים בשם הירושלמי שמצוה לאכול מעט מכל מין חדש בשנה, כדי להראות שחביבה עליו בריאתו של הקב"ה.

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הֲנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם..." (טז, ד)

"כל האומר פרשת המן בכל יום (שמות פרק ט"ז פסוק ד' עד פסוק ל"ו), מְבַטֵחַ הוא שלא יתמעטו מזונותיו, אמר רב בון וְאָנֹכִי עָרֵב בְּדָבָר". נוסח זה מוזכר בדברי הראשונים בשם הירושלמי שהיה בידיהם בזמנם. נוסח זה עם התיבות "וְאָנֹכִי עָרֵב בְּדָבָר", מוזכר בתשב"ץ קטן ובסידור מהרש"ל. רבנו בחיי כתב בפרשת בשלח, קבלה בידי החכמים, כל הָאוֹמֵר פְּרִשְׁת הַמֶּן בְּכָל יוֹם מְבַטֵחַ לוֹ שְׁלֵא יָבֹא לְעוֹלָם לְיָדֵי חֶסְרוֹן מְזוֹנוֹת, וְאִם נֶחְסַר - יִהְיֶה שָׂכָרוֹ כְּפֹל לְעוֹלָם הַבַּא, וְכֵן כָּתַב שְׁבַרְאש פְּרִשְׁת הַמֶּן נֹאמֵר הַפְּסוּק (טז, טז): "זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' לְקַטֹּו מִמֶּנּוּ אִישׁ לְפִי אֲכָלוּ עֹמֵר לְגִלְגַּלֵּת מִסֶּפֶר נַפְשֵׁיכֶם אִישׁ לְאֲשֶׁר בָּאֵהְלוּ תִקְחוּ" שיש בו כל האותיות א"ב והוא מדבר מעניין הפרנסה, והרי סגולתו כדברי חז"ל שכל האומר "תהילה לדוד" (אשרי יושבי ביתך" - תהלים קמ"ה) מובטח לו שהוא בן העולם הבא, שהרי מזכירים כאן כל אותיות אלפא ביתא.

רבי חיים פלאגי כתב בספרו "רוח חיים" שמכיוון שבפרשת המן נאמר (טז, טז): "וְנִחַנּוּ מֶה" - היא מידת הענווה של משה ואהרן, מזה ילמד האדם לנהוג במידה זו ויניצל מעניות. ובנו, רבי רחמים נסים יצחק פלאגי כתב בספרו "יפה ללב", שעל ידי שקורא פרשת המן בכל יום זוכר ועולה על לבו החסד שהיה עושה הקב"ה עם ישראל להזמין פרנסתם בלי עמל וטורח, ועל ידי זכירה זו הוא מתדבק באהבתו יתברך מלמעלה ומזמינים לו פרנסתו כדי שיזכור עניין הפרנסה שפרנס הקב"ה את ישראל במדבר, ונכנס אל הקודש פנימה לאהוב לקב"ה ולהתחזק בתורתו, בדין הוא שמהפרנסה תימשך לו פרנסה. ומצא לכך רמז נאה, בכך שיש בפרשת המן תפ"ו תיבות (עם הכולל, או תפ"ה כמניין הפת), כמניין פתו, לרמז שהקורא אותה בכל יום יהיה פתו מצויה ולא יחסר לחמו לעולם ועד.

ומבוא גם בטור ובשולחן ערוך: "וְטוֹב לֹמֵר הַעֲקֵדָה וּפְרִשְׁת הַמֶּן", ובמשנה ברורה מוסיף שאפשר לומר פרשה זו בשבת. וכן כתב מרן ה"בית יוסף", שטוב לומר פרשת המן כדי שיאמין שכל מזונותיו באים לו בהשגחה. וה"משנה ברורה" מוסיף, כדכתיב (טז, יח): "וְלֹא הָעֲדִיף הַמְרָבָה וְהַמְמַעִיט לֹא הֶחְסִיר", להורות שאין ריבוי ההשתדלות מוסיף מאומה. ומכאן שעיקר ההבטחה למאמין והבוטח ולכן הקריאה בפרשת המן מעוררת את האמונה.

סגולת פרשת המן לאומרה שניים מקרא ואחד תרגום, כמובא בספרים בשם "ספר הישר" לרבנו תם.
ב"דרך ישרה" מביא בשם מקובלים, שהסגולה היא רק למי שאומרה כל יום שניים מקרא ואחד תרגום, וב"סדר היום" כתב לאומרה בנחת ובטעמים, וכן מובא ב"פרי מגדים" לומר כן מי שהוא בקי בנגינות הטעמים.
וכתב ה"משנה ברורה": שאין די באמירה אלא שיתבונן במה שאומר ויכיר נפלאות ה'.

הזמן המסוגל לומר פרשה זו הוא בכל יום, וב"יפה ללב" כתב שיש מעלה גם לאומרה פעם בשבוע והנכון ביום שישי שהוכפל בו המן.
משמו של רבי מנחם מענדל מרימינוב נאמר, שיש סגולה לומר פרשה זו שניים מקרא ואחד תרגום ביום שלישי של פרשת בשלח.
ספר "אמונת אומן" מביא שיש סגולה לאומרה במוצאי שבת קודש פרשת בשלח.

"צִנְצַנְת הַמֶּן - לְדֹרְתֵיכֶם" - מִן אִז וְהַיּוֹם

בגמרא (כתובות טז): מסופר בעני שבא לפני רבא לבקש מזונות-תרנגולת פטומה ויין ישן. אמר לו רבא: 'אינך חושש לדחוק את הציבור עם ההרגל היקר שלך? השיבו העני: "וכי אני אוכל מן הציבור?! הלא משל הקב"ה אני אוכל, שהרי כתוב (תהלים קמה, טו): "עֵינֵי לֹל אֶלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ". בְּעֵתָם' לא נאמר אלא "בְּעֵתוֹ", מלמד שכל אחד ואחד נותן הקב"ה פרנסתו בְּעֵתוֹ! בינתיים באה לביקור אחותו של רבא, שלא ראתה אותו שלש עשרה שנה והביאה לו מתנה מיוחדת, תרנגולת פטומה ויין ישן... אמר לו רבא: 'צדקת - שב לאכול!'

ביאר הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל: אף על פי שלא הגיע לעני לקבל את מעדניו מקופת הצדקה, מכל מקום בזכות בטחונו הגמור ב-ה' יתברך שיספק לו כל צרכיו קיבל את סעודתו. וגם רבא זכה לקבל את סעודתו המיוחדת בזכותו של העני!

[שיחות מוסר" תשל"ב ל']

"קשים מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף"

כך אומרת הגמרא (פסחים קיח.), ב"שפתי צדיק" הביא בשם הרבי בונים מפשיסחא ביאור נפלא: מן הסתם התחכמו בני ישראל בכל מיני עצות איך להינצל מן המצרים, אולם דרך זו שיקרע להם הים, לא עלתה על דעתם... כן הוא בפרנסה, האדם מחפש עצות ודרכים שונות, ובסוף הקב"ה מכלכלו בדרך חדשה, שלא עלתה על דעתו כלל! ומסיים "ודברי פי חכם חן".

"וּפְרִיּוֹ מְתוֹק לְחֵפְי" (שיר השירים ב, ג)

זה המן שירד לישראל בעין יפה. היו ישראל טועמים בו תקמ"ו טעמים, כמניין מתוק! [מדרש ילקוט שמעוני שיר השירים תתקפ"ו]

"וַיִּקְרָאוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל אֶת שְׁמוֹ מֶן..." (טז, לא)
אלמנה' על שם מן'

בש"ת חתם סופר (אה"ע סימן קע, ד"ה והנלע"ד) כתב טעם מדוע אשה שמת בעלה נקראת 'אלמנה', וכן איש שמתה אשתו נקרא 'אלמן': ידוע כי 'מן' הוא בלשון הקודש 'הכנת מזון', כפי שפירש רש"י בפרשת המן (כאן), והאשה היא מכינה מזון לבעל, כמו שאמרו חז"ל (יבמות סג.): אדם מביא חיטים - חיטה כוסס? פשתן - פשתן לובש? לא נמצאת האישה מאירה את עיניו ומעמידתו על רגליו?! וכן הבעל מכין מזון לאשתו, ובהעדר אחד מהם ייקרא הנשאר 'אלמן' (ואלמנה) 'אל-מן' - בלי הכנה".

"וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ אֶת הַמֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה..." (טז, לה)

יונה הנביא והדג ניזונו מהמן - בפירוש רש"י (יונה ב, א. ד"ה וימן) הנדפס בכמה מהדורות בשם 'סוד מישרים' כתב דבר חידוש ופלא: מה שנשאר מאכילת המן, לקח הקב"ה ופרנס לדג, שלא יעוכל יונה הנביא במעיו, וגם יונה אכל בתוכו מהמן, לכך נאמר (יונה ב, א) "וַיִּמְן" - לשון מן, וכן "וימן קקיון" (שם ד, ו), שהיה אוכל ד' עומרים, לכך נאמר 4 פעמים 'וימן'. ובלשון יון נקרא מן 'קוקה', וע"ז נאמר 'קיק' יון'. וכן כתב ב'וימהר אברהם'. [אוצר פלאות התורה]

וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם... וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם

(יד, כא) - **איך בוחרים מנהיג**

בפרשה מסופר על קריעת ים סוף בו כל עם ישראל צפה בנסים הרבים שהיו בים סוף, וכל עם ישראל גברים נשים וטף ואפילו הבהמות חצו את הים. כולנו ודאי מתארים לעצמנו באיזה אופן זה היה: משה רבינו הולך בראש ומוביל את כולם, עד שאחרון האנשים עלה ליבשה ואז חזר הים לאיתנו. אך זוהי טעות גמורה!

מחדש ה'מעם לועז' (לחכם רבי יעקב כולי) ומספר כי בשעה שנחצה הים לשניים, עמד משה וחיכה עד שכולם יעברו - "עד שהאחרון שבאחרונים לא יעבור, אני לא עובר", קבע משה רבינו, "שהרי אם חלילה יחזור הים לקדמותו טרם הזמן וישטוף חלילה יהודי אחד, הנני מעדיף שזה יהיה אני ולא אף אחד אחר מעם ישראל".

כך עמד משה רבינו והמתין, ולכן הוא זה שהיה האחרון שעלה מהים. איזה גדלות!

כך בדיוק בוחר ה' את מנהיגו - רק על פי דבר אחד: הרחמים והחמלה שלהם על הציבור. לכן בחר ה' באבותינו להנהיג את ישראל, לפי שהיו רועי צאן המרחמים על צאנם. **ללמדך, שכל שנגביר את מידת הרחמים בליבנו על השני, כך נזכה לרחמים גדולים מ-ה' עלינו!**

מסופר כי באחד הימים ניגשו החסידים אל האדמו"ר הקדוש, ר' דוד מללוב זצ"ל ושאלוהו: "ילמדנו רבנו, כיצד זכה להגיע למעלות גדולות ועצומות שכאלה בתורה ובקדושה, עד אשר רבים נוהרים אחר הרב להידבק בו?"

שמע זאת הרב והשיב להם: "בואו ואגלה לכם את הסוד אשר בזכותו הגעתי לכל מה שהגעתי... היה זה בעת שהייתי ילד קטן בעיר 'ללוב'. הקצור בעיר 'ללוב' היה גדול ונורא, והוריי שלא היו בעלי אמצעים היו שולחים אותי לתלמוד תורה שבעיר עם בגדים פשוטים. והנה, יום אחד קרא לי אבי ואמר לי: "יש לי מתנה גדולה ומיוחדת שתשמח אותך מאוד". הוא כנס לחדר והעניק לי מעיל פרווה יפה וחדש, ופתח ואמר: "אחר מאמצים רבים עלה בידי בחסדי ה' להשיג לך מעיל יקר שיחמם אותך בכל ימי החורף הקרים של 'ללוב', אנא שמור עליו והוא ישמור ויחמם אותך", חתם אבא. שמחתי כל כך והתרגשתי עד למאוד - מעיל פרווה יפה וחדש?...! כמעט ולא היה דבר כזה בתקופה שלי, אלא רק למשפחות האמידות והחשובות.

מוקדם בבוקר לבשתי את מעיל הפרווה החדש בהתרגשות רבה ויצאתי לתלמוד תורה, כשבפעם הראשונה הרגיש גופי מהו חום נעים ששומר עליו מהקור.

נכנסתי לתלמוד תורה והתיישבתי על אחד הספסלים. לפתע, צדו עיניי מחזה שציער אותי במאוד - היה זה ילד צעיר בן גילי, אשר כולם ידעו כי הוריו הינם עניים גלמודים, שהתיישב כמה מטרים ממני ללא כל מעיל או ז'קט כשגופו רועד מקור, פשוטו כמשמעו.

לרוב הילדים בתלמוד תורה היה ז'קט או מעיל פשוט, אך מראה כזה של ילד עם חולצה דקה ללא כל כיסוי הרועד מקור, שבר את ליבי לחלוטין.

דמעות הציפו את עיניי, קמתי ממקומי, הורדתי את המעיל מעל גופי ומסרתי אותו לילד הרועד: "קח את זה, אני בטוח שזה יחמם אותך". הילד המסכן הביט בי בהלם עצום, והרגיש כאילו הצלתי את חייו. "תודה... תודה", הוא אמר בקול רועד ובעיניים רוטטות.

"זה מתנה בשבילך, תהנה ממנה", סיימתי ושבתי לכיתה בתלמוד תורה. בסוף היום, שבתי לביתי, ואז לפתע הבחינה אימי כי המעיל החדש אותו הלבישה אותי הבוקר, איננו איתי. "דוד, איפה המעיל החדש?... האם שכחת אותו בתלמוד תורה?...? שאלה בבהלה. "נתתי אותו במתנה לילד עני בתלמוד תורה שהיה רועד מקור", השבתי.

מיד נפקחו עיניה בבהלה: "מה!?!?!... אתה נתת למישהו את מעיל הפרווה החדש שאבא שלך קנה לך אחרי מאמצים

גדולים!?!... חכה, חכה שאבא יחזור הביתה כמה שהוא יכעס עליך, הרי אתה יודע כמה הוא עבד בשביל כך", היא אמרה בזעם. אך אני לא התבלבלתי הבטתי באימי ואמרתי לה: "אמא, יהיה מה שיהיה, אני מעדיף לקבל מכות מאבא, ובלבד שאני יודע שאותו ילד כבר לא ירעד מקור אלא יהיה לו חם". סיים האדמו"ר מ'ללוב' ואמר: "ברגע בו סיימתי לומר זאת לאימי, הרגשתי הרגשה מדהימה ומיוחדת של אהבת ה' עצומה שמציפה את ליבי. היתה זו הרגשה של חשק והתלהבות אדירה שהחלה לבעור לי להתקרב לה'.

הרגשה מרוממת ביותר אשר לא הפסיקה לבעור בליבי מאז ועד היום. והכל החל מהרחמים הגדולים שהיו לי בלב על אותו ילד עני ומסכן".

על הקב"ה נאמר: "טוב ה' לכל" - לבני אדם, לחיות, לעופות, ואף "ורחמיו על כל מעשיו" - כל מעשה שהוא יוצר נעשה ברחמים גמורים. על כן, אומרים חז"ל (במסכת שבת קנה) על הכלב כי: "ראה הקב"ה שהכלב מזונותיו מועטין", קשה לו להשיג אוכל, על כן, מה עשה? "עמד והשאה את המאכל במעיו שלושה ימים". כלומר, ה' יתברך ברחמיו ראה שבכל הדורות הכלב לא ימצא מזון רב ומיד הוא חס עליו, 'כיצד יתכן שיהיה רעב ויסבול'? על כן ברא אותו ה' בצורה מיוחדת שהמזון לא יתעכל בגופו מהר, אלא ישהה במעיו שלושה ימים, ובכך לא ירגיש רעב במשך זמן ממושך.

זה ה' יתברך, וזוהי רחמנותו, אפילו על הכלבים הוא מרחם, עד אשר משנה הוא את סדרי הבריאה בשבילם. כך נהג משה רבנו שחיכה עדי שאחרון היהודים יעלה מהים ורק אז יעלה אף הוא, בכדי שחלילה אם ישוב הים לקדמותו לפני הזמן - ימות הוא חלילה ולא אדם אחר!... על כן הבטיחו חז"ל ואמרו: "כל המרחם על הבריות - מרחמים עליו מן השמים", כיוון שהבורא יתברך כולו רחמים, על כן אוהב הוא בעיקר את אלו המרחמים על השני, ומשפיע עליהם שפע רב ואף עושה אותם למנהיגי עמו.

בתורה בברכה

רינה רון

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה סלמן בן חבו דוד: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: שלמה בן זוהרה אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: סמי בן חנה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: ישראל מאיר בן עטרה מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: נוראני בת מרים ורבי: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

הנצלחה: אריה (לאון) בן מלכה
זיווג הנגון: זרחה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)
רחלי בת זרחה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:
הרב מאיר סוסיס בן כמסאנה שליט"א
אברהם בן חנה: יעקב ישראל ד' גלית
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
דוד בן שמחה: מנחם בן עליזה: איתן חיים בן שלומית
פאולה בת דינה: זרחה בת הודיה: לילך בת מרגלית
מרים קת בת רבקה: אילה בת ציפורה
שרה בת רבקה: שרה תהילה בת חנה
אברהם בן אטו: פויב בת חביבה בן חמו
נורית בת רחל: רחל בת נוריה: גלית בת רות

זרע של קימא:
יהודה ויקטוריה יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: לאור בו דינה
שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה
שמחה צביה בת רחל
יובל בן שלומית: אושר בת אורנה
הודיה בת ציפורה: רחל בת חיה
עדי בת מזל: חן בת דלילה (קסמי)

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון